

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. október 11.
(OR. en)

13994/23

Intézményközi referenciaszám:
2023/0234(COD)

AGRI 599
FOOD 72
ENV 1101
COMPET 971
SAN 578
MI 839
IND 523
CONSOM 353
ENT 212
CODEC 1822

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága
Címzett: az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács

Tárgy: A hulladékokról szóló keretirányelv – élelmiszerekkel kapcsolatos szempontok
– *Az elnökség és a Bizottság tájékoztatója*
– *Véleménycsere*

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak azt az elnökségi háttérdokumentumot, amely tartalmazza a miniszterek által a Tanács (Mezőgazdaság és Halászat) 2023. október 23–24-i ülésén, a fent említett témában folytatandó véleménycsere alapjául szolgáló kérdéseket.

A hulladékokról szóló keretirányelv – élelmiszerekkel kapcsolatos szempontok

– Elnökségi háttérdokumentum

Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje – a 12.3. sz. fenntartható fejlődési célként¹ – azt irányozza elő, hogy 2030-ig kiskereskedelmi és fogyasztói szinten a felére kell csökkenteni az egy főre jutó globális élelmiszer-pazarlás mennyiségét, valamint mérsékelni kell az élelmiszer-termelési és -ellátási láncok veszteségét, beleértve a betakarítás utáni veszteségeket is.

A Tanács a 2016. június 28-i következtetéseiben² elismerte, hogy az élelmiszer-veszteség és -hulladék csökkentése világszintű kihívás, amelynek kezeléséhez globális, regionális és helyi intézkedésekre egyaránt szükség van, valamint felszólította a tagállamokat, hogy erősítsék meg a 12.3. sz. fenntartható fejlesztési cél teljesítése iránti elkötelezettségüket. Felszólította továbbá a Bizottságot, hogy tegyen kezdeményezéseket többek között annak érdekében, hogy az élelmiszer-veszteség és -hulladék képződésének megelőzése jobban integrálódjon az értéklánc egészében.

A hulladékokról szóló, 2008-ban elfogadott keretirányelv³ rögzíti a hulladékgazdálkodással kapcsolatos uniós szintű alapfogalmakat és fogalommeghatározásokat. Ezt az irányelvet 2018-ban módosították az (EU) 2018/851 irányelvvel, amely a tagállamok számára bevezette annak kötelezettségét, hogy hulladékmegelőzési programjuk részeként konkrét programokat dolgozzanak ki az élelmiszer-hulladék megelőzése céljából.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>.

² 10730/16.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről.

A Bizottság 2023. július 5-én benyújtotta az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a hulladékokról szóló irányelv további módosításaira irányuló javaslatát, amely az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó, jogilag kötelező erejű célokat foglal magában: ez „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában felvázolt kötelezettségvállalások egyike. A javaslat célja hasonlóképpen az is, hogy az EU és tagállamai hozzájáruljanak a 12.3. sz. fenntartható fejlődési cél eléréséhez.

A szöveg tagállami szintű élelmiszerhulladék-csökkentési célértékeket határoz meg, amelyeket 2030. december 31-ig kell teljesíteni a következőképpen:

- a „feldolgozás” szakaszában: 10%-os csökkentés a 2020-ban keletkezett hulladékmennyiséghez képest,
- a „kiskereskedelmi értékesítés és forgalmazás”, az „éttermek és étkeztetési szolgáltatások”, valamint a „háztartások” esetében együttesen: 30 %-os csökkentés (egy főre jutó mennyiségben megadva) a 2020-ban keletkezett mennyiséghez képest.

A javaslat az „elsődleges termelés” szakaszára vonatkozóan nem tartalmaz célértéket. A Bizottság a hatásvizsgálatban arra a következtetésre jut, hogy az elsődleges termelésben keletkező hulladék az élelmiszerlánc olyan hatékonysági problémáinak velejárója, amelyekre a mezőgazdasági termelőknek nincs ráhatásuk: ilyenek például az időjárási vagy a piaci körülmények.

A javaslat emellett rendelkezéseket tartalmaz a tagállami „élelmiszerhulladék-megelőzési programokra”, valamint a tagállamok által hozandó azon intézkedésekre vonatkozóan, amelyek célja az élelmiszer-hulladék keletkezésének megelőzése az élelmiszerek elsődleges termelése, feldolgozása és gyártása, kiskereskedelmi értékesítése és egyéb forgalmazása során, valamint a háztartásokban. Az említett intézkedések az alábbiakat foglalják magukban:

- a magatartás megváltoztatására irányuló beavatkozások kidolgozása, valamint tájékoztató kampányok az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos tudatosság növelése érdekében,
- az élelmiszer-ellátási lánc működésében tapasztalható hatékonysági problémák azonosítása és kezelése, valamint az összes szereplő közötti együttműködés támogatása, biztosítva ugyanakkor a megelőző intézkedések költségeinek és hasznának méltányos elosztását,
- az élelmiszer-adományozás és az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerek egyéb újraosztásának ösztönzése, elsőbbséget biztosítva az emberi fogyasztásra való felhasználásnak az állati takarmányozással és a nem élelmiszer jellegű termékekkel való feldolgozással szemben,
- a képzés és a készségfejlesztés támogatása, valamint a finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés megkönnyítése, különösen a kis- és középvállalkozások és a szociális gazdaság szereplői számára.

A javaslat emellett előirányozza, hogy a Bizottság 2027 végéig felülvizsgálja a célértékeket azzal a céllal, hogy adott esetben módosítsa, illetve kiterjessze őket az élelmiszer-ellátási lánc más szakaszaira, vagy mérlegelje a 2030 utáni időszakra szóló új célértékek kitűzését.

Az elnökség megjegyzi, hogy a javaslat rendkívül fontos az agrár-élelmiszeripari ágazat számára. Igen figyelemre méltó az a tény, hogy a javaslat közvetlenül az élelmiszerláncal foglalkozik, különösen azáltal, hogy a csökkentési célokat az élelmiszerlánc egyes szakaszai szerint határozza meg.

A fentiekre tekintettel az elnökség fontosnak tartja, hogy a Bizottság beszámolóját követően az AGRIFISH Tanács keretében véleménycserét tartsanak a javaslatról.

Az elnökség azt javasolja, hogy a vita középpontjában az élelmiszerekkel kapcsolatos szempontok álljanak, a következő kérdések nyomán:

1. Hogyan értékeli a javaslatot az élelmiszer-pazarlással kapcsolatos elemek tekintetében?
2. Mely eszközöket tartja a legmegfelelőbbnek a javaslat élelmiszer-pazarlással kapcsolatos célkitűzéseinek elérése szempontjából?